

II

(Forberedende retsakter)

KOMMISSIONEN

Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger

(Forelagt Rådet af Kommissionen den 5. maj 1983)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,
under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet,

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

I henhold til traktatens artikel 119 skal hver medlemsstat gennemføre princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde; ved løn forstås i denne artikel den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager fra arbejdsgiveren direkte eller indirekte i penge eller naturalier;

selv om artikel 119 finder direkte anvendelse på tilfælde af forskelsbehandling, der kan konstateres alene ud fra ligebehandlings- og ligelønskriteriet, kan der også være tilfælde, hvor gennemførelsen af ligelønsprincippet kræver vedtagelse af supplerende foranstaltninger, der præciserer rækkevidden af dette princip;

i henhold til artikel 1, stk. 2, i Rådets direktiv 76/207/EØF af 9. februar 1976 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder for så vidt angår adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse, forfremmelse samt arbejdsvilkår⁽¹⁾ skal Rådet med henblik på at sikre en gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling med hensyn til social sikring på forslag af Kommissionen vedtage nærmere bestemmelser særlig om dette princips indhold, udstrækning og gennemførelse; Rådet har med henblik herpå vedtaget direktiv 79/7/EØF af

19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring⁽²⁾;

i henhold til artikel 3, stk. 3, i direktiv 79/7/EØF skal Rådet med henblik på at sikre gennemførelsen af princippet om ligebehandling inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger på forslag af Kommissionen vedtage bestemmelser, der præciserer dette princips indhold og udstrækning samt reglerne for dets gennemførelse;

princippet om ligebehandling bør gennemføres inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger, som dækker de i artikel 3, stk. 1, i direktiv 79/7/EØF omhandlede risici, samt inden for de sikringsordninger, som før lønmodtagerne indebærer andre fordele i penge eller naturalier i den i artikel 119 omhandlede forstand;

gennemførelsen af princippet om ligebehandling er ikke til hinder for, at der kan fastsættes bestemmelser til beskyttelse af kvinder i forbindelse med svangerskab og fødsel —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Dette direktiv tilsigter gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sociale sikringsordninger, i det følgende benævnt »ligebehandlingsprincippet«.

Artikel 2

1. Ved erhvervstilknyttede sikringsordninger forstås ordninger, der har til formål at sikre lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende inden for en virksomhed eller en gruppe af virksomheder eller inden for en faglig eller tværfaglig branche, ydelser, der skal supplere ydelserne fra de lovbestede sociale

⁽¹⁾ EFT nr. L 39 af 14. 2. 1976, s. 40.

⁽²⁾ EFT nr. L 6 af 10. 1. 1979, s. 24.

sikringsordninger eller træde i stedet for disse, uanset om medlemsskabet af disse ordninger er obligatorisk eller ej.

2. Alle erhvervstilknyttede sikringsordninger er omfattet, hvadenten de er obligatoriske eller ej.

Artikel 3

Dette direktiv finder anvendelse på den erhvervsaktive befolkning, herunder selvstændige erhvervsdrivende, arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der midlertidigt er uden arbejde på grund af sygdom, ulykke eller ufrivillig arbejdsløshed, og personer, der søger arbejde, samt på arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der openbærer alders- eller invaliddension.

Artikel 4

Dette direktiv finder anvendelse:

- a) på erhvervstilknyttede ordninger, der sikrer deltagelse ved:
 - sygdom,
 - invaliditet,
 - alderdom,
 - arbejdsulykker og erhvervsygdomme,
 - arbejdsløshed
- b) på erhvervstilknyttede ordninger, som vedrører andre sociale natural- eller kontantydelse, herunder ydelser til efterladte, familieydelse og ydelser i forbindelse med forskellige former for familie- og forældreorlov, såfremt disse ydelser udbetales til lønmodtagere og derfor er ydelser, som disse modtager fra arbejdsgiveren som følge af arbejdsforholdet.

Artikel 5

1. Princippet om ligebehandling indebærer, at der ikke finder nogen forskelsbehandling sted på grundlag af køn, hverken direkte eller indirekte, bl.a. under henvisning til ægteskabelig eller familiemæssig stilling, især for så vidt angår:

- anvendelsesområdet for ordningerne samt betingelserne for adgang til disse,
- bidragspligt og beregning af bidrag,
- beregningen af ydelserne, herunder ægtefælle- eller forsørgertillæg, og betingelserne for varigheden og bevarelsen af retten til ydelserne.

2. Princippet om ligebehandling er ikke til hinder for bestemmelser om beskyttelse af kvinder i forbindelse med svangerskab og fødsel.

Artikel 6

1. Ved bestemmelser, der er i modstrid med princippet om ligebehandling, forstås bl.a. bestemmelser, som direkte eller indirekte, bl.a. under henvisning til ægteskabelig eller familiemæssig stilling, er baseret på kønnet, og som vedrører fastsættelse af:

- a) hvilke personer, der har ret til at deltage i en erhvervstilknyttet sikringsordning,
- b) hvorvidt deltagelse i en erhvervstilknyttet sikringsordning er tvungen eller frivillig,
- c) forskellige regler for alder ved indtrædelse i ordningen, mindstekrav til anciennitet eller for karenstid,
- d) forskellige regler for tilbagebetaling af bidrag, når arbejdstageren forlader ordningen uden at have opfyldt betingelserne for at få udbetalt langtidssydelse med opsættende virkning,
- e) forskellige betingelser for tilkendelse af ydelserne eller udelukkelse af de ene af kønnene fra disse ydelser,
- f) forskellige aldersgrænser for pensionsret,
- g) regler, der suspenderer rettigheder eller adgangen til at erhverve rettigheder i forbindelse med barselsorlov eller med lovbestemt eller overenskomstmæssig forældreorlov,
- h) forskellige ydelser med hensyn til niveau eller beregning, især under hensyntagen til forskellige aktuarmæssige eller andre beregningslementer, for så vidt angår forhold som sygelighed, dødelighed eller middellevetid,
- i) forskellige bidragsstatser, bl.a. på grund af hensyntagen til de beregningslementer, der er nævnt under h),
- j) forskellige kriterier eller kriterier, der kun gælder for det ene køn, for erhvervelse eller bevarelse af retten til at få udbetalt ydelser med opsættende virkning, når den pågældende forlader ordningen, eller for overførsel af denne ret til en anden ordning.

2. Når det overlades til ordningens administrative organer at træffe afgørelse om tilkendelse af visse supplerende ydelser, skal ligestillingsprincippet overholdes.

Artikel 7

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til

- a) at bestemmelser i kollektive overenskomster, virksomheders interne reglementer eller enhver anden aftale vedrørende erhvervstilknyttede sikringsordninger, der er i modstrid med ligebehandlingsprincippet, anses for ugyldige, kan erklæres ugyldige eller kan ændres.
- b) at ordninger, der indeholder sådanne bestemmelser, ikke kan godkendes eller gøres obligatoriske ved administrative foranstaltninger.

Artikel 8

Medlemsstaterne drager omsorg for, at bestemmelser i erhvervstilknyttede sikringsordninger, der er i modstrid med ligebehandlingsprincippet, bliver taget op til revision før den 1. januar 1986.

Artikel 9

1. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan udsætte den obligatoriske gennemførelse af ligebehandlingsprincippet for så vidt angår:

- a) fastsættelse af pensionsalderen for ydelse af alders- og arbejdsophørs pensioner;
- b) pension til overlevende ægtefælle.

2. En forudsætning herfor er dog, at ligebehandlingsprincippet endnu ikke er gennemført i de tilsvarende bestemmelser i de lovbestemte sociale sikringsordninger.

3. Den obligatoriske gennemførelse af ligebehandlingsprincippet kan ikke udsættes ud over den dato, hvor dette princip er gennemført i de lovbestemte ordninger.

Artikel 10

1. Dette direktiv er, for så vidt angår de i artikel 6, stk. 1 litra h), omhandlede ydelser såfremt disse beregnes

et aktuarmæssigt grundlag, der er forskelligt for mænd og kvinder, ikke til hinder for, at beregningsmetoderne for disse ydelser, hvadenten de allerede er fastsat og under udbetaling eller endnu ikke er fastsat og kommer til udbetaling senere og iøvrigt vedrører en periode for medlemsskab af en erhvervstilknyttet ordning, der ligger forud for den i artikel 8 omhandlede revision, fortsat er undergivet de bestemmelser i ordningen, som var gældende for denne medlemsperiode.

2. Dette direktiv er heller ikke til hinder for, at der for denne forudgående medlemsperiode gives mænd og kvinder mulighed for at opnå samme ydelser, f.eks. gennem betaling af ekstrabidrag med tilbagevirkende kraft.

Artikel 11

Medlemsstaterne indfører i deres nationale retsorden de nødvendige bestemmelser for, at enhver person, der mener sig krænkede ved at princippet om ligebehandling tilsidesættes, kan gøre sine rettigheder gældende for retslige instanser efter eventuelt at have indbragt sagen for andre kompetente instanser.

Artikel 12

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at beskytte arbejdstagerne mod enhver afskedigelse, som måtte være en arbejdsgivers reaktion på en klage på virksomhedsplan eller på et søgsmål, fremsat eller indledt med det formål at udvirke, at princippet om ligebehandling overholdes.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1. januar 1985. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne fremsender inden den 1. januar 1987 alle nødvendige oplysninger til Kommissionen, for at denne kan udarbejde en rapport til Rådet om gennemførelse af dette direktiv.

Artikel 14

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.